

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1327/2023
20.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Александра Степановића и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због продуженог кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене – адвоката Марије Враћеш, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Пријеполу К 61/23 од 26.07.2023. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 192/23 од 05.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 20. децембра 2023. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Марије Враћеш, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Пријеполу К 61/23 од 26.07.2023. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 192/23 од 05.10.2023. године, у односу на повреду закона из члана 74. Законика о кривичном поступку, на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријеполу К 61/23 од 26.07.2023. године, окривљена АА оглашена је кривом због извршења продуженог кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. Кривичног законика, за које дело је осуђена на казну затвора у трајању од једне године. У ову казну, окривљеној је урачунато време проведено на полицијском задржавању и у притвору, почев од 12.03.2023. године па надаље.

Истом пресудом, према окривљеној је на основу члана 87. став 1. КЗ изречена мера безбедности одузимања предмета – 27 личних докумената на имена других лица, ближе наведених у изреци првостепене пресуде.

На основу члана 88. став 1. КЗ према окривљеној је изречена мера безбедности протеривање странца из земље, те је одређено да се окривљена протерује са територије

Републике Србије на време од пет година, с тим да се време трајања протеривања рачуна од дана правноснажности пресуде, а време provedено у затвору не урачунава у време трајања ове мере.

Окривљена је обавезана да суду на име судског паушала плати износ од 5.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Кж1 192/23 од 05.10.2023. године одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Пријепољу, окривљене АА и браниоца окривљене – адвоката Марије Врањеш, а пресуда Основног суда у Пријепољу К 61/23 од 26.07.2023. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљене АА – адвокат Марија Врањеш, због повреде закона из члана 74. ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тач. 1) – 3) ЗКП с тим што из образложења произлази да указује и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљену ослободити од оптужбе, или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак, пред потпуно измењеним већем.

Врховни суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа, коју је одржао без обавештавања јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те након оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу у којем се односи на повреду закона из члана 74. тачка 3) ЗКП, на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу недозвољен, односно нема законом прописан садржај.

Указујући на повреду закона из члана 74. тачка 3) ЗКП, бранилац Марија Врањеш у поднетом захтеву истиче да је окривљеној АА повређено право на одбрану јер је окривљена лишена слободе без одлуке суда. С тим у вези, у захтеву се наводи да је преглед возила којим је окривљена управљала започет 11.03.2023. године око 14,45 часова и довршен између 15,00 и 16,00 часова, након чега је окривљена задржана и фактички лишена слободе и у ком периоду није имала браниоца до 12.03.2023. године у 00,30 часова када јој је уручено решење о задржавању, супротно одредбама члана 290. став 2. ЗКП којим је прописано да задржавање лица на месту кривичног дела не може трајати дуже од шест часова. На овај начин је, према наводима захтева, у конкретном случају учињена повреда закона из члана 74. тачка 3) ЗКП, којим је прописано да окривљени мора имати браниоца од лишења слободе па до правноснажности решења о укидању мере.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљене, Врховни суд оценио је неоснованим, из следећих разлога:

Одредбом члана 74. тачка 3) ЗКП прописано је да окривљени мора имати браниоца ако је задржан или му је забрањено да напушта стан или је притворен – од лишења слободе, па до правноснажности решења о укидању мере.

Одредбом члана 294. став 1. ЗКП прописано је да лице ухапшено у складу са чланом 291. став 1. и чланом 292. став 1. тог законика, као и осумњиченог из члана 289. став 1. и 2. Законика, јавни тужилац може изузетно задржати ради саслушања најдуже 48 часова од часа хапшења, односно одазивања на позив. Ставом 2. наведеног члана прописано је да о задржавању јавни тужилац или, по његовом одобрењу, полиција

одмах, а најкасније у року од 2 часа од када је осумњиченом саопштено да је задржан, доноси и уручује решење, док је ставом 5. наведеног члана прописано да осумњичени мора имати браниоца чим орган поступка из става 2. овог члана донесе решење о задржавању.

Из списка предмета произилази да је окривљена АА задржана у трајању до 48 сати на основу члана 294. ст. 1. и 2. ЗКП (према решењу МУП-а РС – Управа граничне полиције РЦГП, СГП Пријепоље Ку 13176/23 и Лс – 23/23 од 12.03.2023. године), при чему се окривљеној задржавање има рачунати од 12.03.2023. године од 00,30 часова, када је ухапшена, као и да је том приликом окривљеној обезбеђен бранилац по службеној дужности – адвокат Амил Буквић. Из списка предмета произилази и да је одмах након доношења овог решења, исто уручено окривљеној, те да јој је уручен и примерак обрасца о правима и дужностима задржаног лица, као и да јој је обезбеђен и преводилац за украјински језик Наталија Станковић.

Надаље, из списка предмета произилази да је окривљена АА саслушана у просторијама УПРС – Дирекција полиције, Управа граничне полиције – СГП Пријепоље дана 12.03.2023. године, о чему је у складу са чланом 289. став 3. ЗКП обавештен јавни тужилац Основног јавног тужилаштва у Пријепољу, који је саслушање поверио полицији. Из овог записника произилази и да је окривљена саслушана у присуству преводиоца за украјински језик Наталије Станковић и браниоца по службеној дужности - адвоката Амила Буквића, са чијим ангажовањем се сагласила, те изјавила да пристаје да у предистражном поступку да свој исказ у присуству овог браниоца, да је саслушање започето у 03,00 часова и да је завршено у 03,30 часова, а на који записник ни окривљена, а ни њен бранилац нису имали примедби.

Код напред наведеног, Врховни суд налази да окривљеној АА није повређено право на одбрану, односно није повређена одредба члана 74. тачка 3) ЗКП, обзиром да је окривљена већ приликом првог саслушања имала браниоца по службеној дужности – адвоката Амила Буквића. При томе је без значаја навод браниоца – да је окривљена „фактички лишена слободе“ између 15,00 и 16,00 часова 11.03.2023. године, након завршетка граничне провере возила окривљене на граничном прелазу, имајући у виду да у конкретном случају ниједна процесна радња против окривљене није предузета до 12.03.2023. године, када је почело саслушање окривљене у присуству браниоца по службеној дужности.

Како, дакле, у конкретном случају није дошло до повреде права на одбрану окривљене АА, односно до повреде одредаба члана 74. тачка 3) ЗКП, како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене – адвоката Марије Враћеш, то је поднети захтев у овом делу одбијен као неоснован.

Неосновано се истим захтевом истиче и да су нижестепене пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер су засноване на незаконитим доказима.

С тим у вези, у захтеву се наводи да је преглед ствари и возила окривљене од стране полицијских службеника незаконит, обзиром да је претрес предметног аутомобила извршен у присуству два полицијска службеника, а не у присуству два пунолетна непристрасна сведока.

Супротно ставу браниоца, Врховни суд налази да нижестепене пресуде нису засноване на незаконитим доказима.

Наиме, из извештаја МУП-а РС – Подручна полицијска управа Пријепоље, ОКП Пријепоље од 13.03.2023. године произилази да су полицијски службеници ПУ Пријепоље поступили по наредби за претресање судије за претходни поступак Основног суда у Пријепољу Кпп Пов 13/23 од 12.03.2023. године, којом приликом су извршили претресање возила марке „Форд“ тип ... којим је управљала окривљена АА,

те да приликом овог претреса нису пронађени предмети кривичног дела или прекршаја, о чему је обавештен заменик ОЈТ у Пријепољу и судија за претходни поступак Основог суда у Пријепољу.

Имајући у виду ову чињеницу – да у возилу којим је управљала окривљена, приликом претресања, нису пронађени предмети кривичног дела или прекршаја, то је очигледно да на овом доказу правноснажна пресуда није ни заснована, већ је заснована на осталим доказима изведеним у току поступка.

Стога је поднети захтев и у овом делу, у којем се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, одбијен као неоснован.

Исти захтев неоснован је и у делу у којем се указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

С тим у вези, у захтеву се истиче да само поседовање фалсификованих исправа није довољно за закључак о кривици окривљене, те да на страни окривљене не постоји субјективни елемент предметног кривичног дела – намера да такве исправе употреби у правном саобраћају, па како је окривљена критичном приликом на граничном прелазу Гостун употребила своја лична документа, на своје име, са својом сликом, издата од стране надлежног органа њене државе порекла, то у њеним радњама нема елемената кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ, због ког је оглашена кривом.

Изложени наводи захтева су, по оцени овога суда, неосновани, из следећих разлога:

Одредбом члана 355. став 1. КЗ прописано је да ће се затвором до три године казнити онај ко направи лажну или преиначи праву исправу у намери да се таква исправа употреби као права, или ко лажну или преиначену исправу употреби као праву или је набави ради употребе, а ставом 2. истог члана прописано је да ће се, ако је дело из става 1. учињено у погледу јавне исправе, тестаментa, менице, чека, јавне или службене књиге или друге књиге која се мора водити на основу закона, учинилац казнити затвором од три месеца до пет година.

Према стању у списима, окривљена АА је у време и на месту ближе описаним у изреци, у стању у коме је била способна да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, набавила ради употребе лажне јавне исправе које се морају водити на основу закона, и то 27 личних докумената других лица – пасоше, личне карте и возачке дозволе Републике Румуније, Републике Летоније и Републике Бугарске на име лица ближе наведених у изреци првостепене пресуде, а које лажне јавне исправе су критичном приликом пронађене код окривљене од стране полицијских службеника на граничном прелазу Гостун, те од ње одузете, при чему је окривљена била свесна свог дела и хтела његово извршење и наступања забрањене последице.

По налажењу овога суда, радње описане у изреци правноснажне пресуде, које је окривљена АА предузела критичном приликом, садрже сва објективна и субјективна обележја продуженог кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ, како су правилно закључили и нижестепени судови.

Ово стога што је окривљена набавила предметне лажне јавне исправе које се морају водити на основу закона, ради употребе ових исправа од стране других лица, имајући у виду њихову бројност и чињеницу да су у питању пасоши, личне карте и возачке дозволе. При томе је без значаја чињеница на којој се инсистира у захтеву браниоца – да је окривљена на граничном прелазу Гостун употребила своја лична документа, обзиром да је радња кривичног дела фалсификовање исправе остварена и

уколико се лажна исправа употреби посредством неког другог лица, а у којој намери је окривљена очигледно и набавила предметне лажне јавне исправе.

Из наведених разлога, поднети захтев одбијен је и у делу у којем се указује да су нижестепене пресуде донете уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

У преосталом делу, исти захтев одбачен је као недозвољен, односно због тога што нема законом прописан садржај.

Наиме, осталим наводима захтева бранилац окривљене указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тач. 2) и 3) ЗКП, те на повреду закона из члана 441. став 1. ЗКП истицањем да утврђене олакшавајуће околности, у одсуству отежавајућих, суд није правилно и у довољној мери ценио приликом одмеравања казне окривљеној. Поред тога, у захтеву се истиче и да је првостепени суд одбио да се у току поступка као доказ изведе ДНК анализа, односно изузимање биолошких трагова са спорних докумената, те да полицијски службеници нису на адекватан начин поступали са доказним материјалом нити су сачинили фотодокументацију, закључујући да није доказано да је окривљена имала контакт са предметним исправама, а којим наводима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно на повреду одредаба члана 440. ЗКП.

Како наведене повреде закона у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представљају разлоге због којих је дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца због повреде закона, то је Врховни суд у овом делу захтев браниоца окривљене одбацио као недозвољен.

Најзад, истим захтевом истиче се и да је приликом задржавања окривљене учињена повреда члана 5. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, међутим, како се према одредби члана 484. ЗКП уз захтев мора доставити и одлука Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слобода окривљеног или другог учесника у поступку, коју одлуку подносилац захтева није доставио, то је Врховни суд нашао да у овом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљене нема законом прописан садржај.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП у делу у којем је захтев одбијен као неоснован, те на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у којем је захтев одбачен као недозвољен, а на основу члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП у делу у којем је захтев одбачен јер нема законом прописан садржај, донета је одлука као у изреци.

**Записничар-саветник,
Снежана Меденица, с.р.**

**Председник већа-судија,
Милена Рашић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић